

अपरोक्षानुभूतिः
aparokṣānubhūtiḥ

श्रीहरिं परमानन्दमुपदेशरमीश्वरम् ।

व्यापकं सर्वलोकानां कारणं तं नमाम्यहम् ॥ १ ॥

śrīharim paramānandamupadeśāramīśvaram ।
vyāpakam sarvalokānām kāraṇam taṁ namāmyaham ॥ 1 ॥

अपरोक्षानुभूतिर्वै प्रोच्यते मोक्षसिद्धये ।

सद्भिरेव प्रयत्नेन वीक्षणीया मुहुर्मुहुः ॥ २ ॥

aparokṣānubhūtirvai procyate mokṣasiddhaye ।
sadbhireva prayatnena vīkṣaṇīyā muhurmuḥ ॥ 2 ॥

स्ववर्णाश्रमधर्मेण तपसा हरितोषणात् ।

साधनं च भवेत्पुंसां वैराग्यादिचतुष्टयम् ॥ ३ ॥

svavarṇāśramadharmeṇa tapasā haritoṣaṇāt ।
sādhanam ca bhavetpumsām vairāgyādicatuṣṭayam ॥ 3 ॥

ब्रह्मादिस्थावरान्तेषु वैराग्यं विषयेष्वनु ।

यथैव काकविष्ठायां वैराग्यं तद्धि निर्मलम् ॥ ४ ॥

brahmādisthāvarānteṣu vairāgyam viṣayeṣvanu ।
yathaiva kākaviṣṭhāyām vairāgyam taddhi nirmalam ॥ 4 ॥

नित्यमात्मस्वरूपं हि दृश्यं तद्विपरीतगम् ।

एवं यो निश्चयः सम्यग्विवेको वस्तुनः स वै ॥ ५ ॥

nityamātmāsvārūpaṁ hi dr̥śyaṁ tadviparītagam ।
evaṁ yo niścayaḥ samyagviveko vastunaḥ sa vai ॥ 5 ॥

सदैव वासनात्यागः शमोऽयमिति शब्दितः ।

निग्रहो बाह्यवृत्तीनां दम इत्यभिधीयते ॥ ६ ॥

sadaiva vāsanātyāgaḥ śamo'yamiti śabditaḥ ।
nigraho bāhyavṛttīnāṁ dama ityabhidhīyate ॥ 6 ॥

विषयेभ्यः परावृत्तिः परमोपरतिर्हि सा ।

सहनं सर्वदुःखानां तितिक्षा सा शुभा मता ॥ ७ ॥

viṣayebhyaḥ parāvṛttiḥ paramoparatirhi sā ।
sahanam sarvaduḥkhānām titikṣā sā śubhā matā ॥ 7 ॥

निगमाचार्यवाक्येषु भक्तिः श्रद्धेति विश्रुता ।

चित्तैकाग्र्यं तु सल्लक्ष्ये समाधानमिति स्मृतम् ॥ ८ ॥

nigamācāryavākyaṣu bhaktiḥ śraddheti viśrutā ।
cittaikāgryam tu sallakṣye samādhānamiti smṛtam ॥ 8 ॥

संसारबन्धनिर्मुक्तिः कथं मे स्यात् कदा विधे ।

इति या सुदृढा बुद्धिर्वक्तव्या सा मुमुक्षुता ॥ ९ ॥

saṁsārabandhanirmuktiḥ katham me syāt kadā vidhe ।
iti yā sudṛḍhā buddhirvaktavyā sā mumukṣutā ॥ 9 ॥

उक्तसाधनयुक्तेन विचारः पुरुषेण हि ।

कर्तव्यो ज्ञानसिद्धयर्थमात्मनः शुभमिच्छता ॥ १० ॥

uktasādhanayuktena vicāraḥ puruṣeṇa hi ।
kartavyo jñānasiddhyarthamātmanaḥ śubhamicchatā ॥ 10 ॥

नोत्पद्यते विना ज्ञानं विचारेणान्यसाधनैः ।

यथा पदार्थभानं हि प्रकाशेन विना क्वचित् ॥ ११ ॥

notpadyate vinā jñānaṁ vicāreṇānyasādhanaiḥ ।
yathā padārthabhānaṁ hi prakāśeṇa vinā kvacit ॥ 11 ॥

कोऽहं कथमिदं जातं को वै कर्ताऽस्य विद्यते ।

उपादानं किमस्तीह विचारः सोऽयमीदृशः ॥ १२ ॥

ko'haṁ kathamidaṁ jātaṁ ko vai kartā'sya vidyate ।
upādānaṁ kimastīha vicāraḥ so'yamīdṛśaḥ ॥ 12 ॥